

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קמן

קפו א מוי פ"ט מה' אכל הלכה יב טו"ע י"ד סי' רמז קע"ח סי' קס"ג ע"ד ע"ח א' :

רבינו חננאל

אמר ליה רב אשי לבר קיפוק בהא יומא דנח נפשיה דרבינא, מאי אמרת עליה, פירוש בר קיפוק [ובר אבין] הוה ספרנא ושאלינוהו מהו ההספד שתספדו עליו, וכיון שאמר לו בר קיפוק, בארזים נפלה שלהבת מה יעשו איובי קיף, כלומר כולי עלמא לגביה כאובב גבי ארז נינהו (כולהו) [כו]. ובר אבין אמר, ככו לאוברין ולא לאבידה כו'. חלש דעתיה דרב אשי, אמר, שותחן לגביה כאובב של קור והוא כארז כמלל שהוא גדול ממני, נעשה להן חולי ונהפכו רגליהן שאינו יכולין להלך, ולא יצאו בהספד. והוה שאמר רב אשי כיון שרגליהן של אלו הפוכות, אינן ראויין לחליצה. כי נח נפשיה דר' יוחנן יתיב עליה ר' אמי שבעה ושלישים. ואסיקנא, אפילו רבו שלמדו תורה, אינו יושב עליו אלא יום אחד. ואמר ר' יצחק בר אמי, (א) ונחא, חכס, כיון שהחזיר פניו מאחורי המטה שולל. פתח עליה ההוא ספרנא, ארץ שנער הרה וילדה. פ"י שנער כבל. ארץ צבי, ארץ ישראל. רקת, זו טבריא שמת בה. ת"ר

(א) לפנינו נבמ' חזקת זה לעיל סוף עמוד א' ע"ד נחמ"ס ע"ס ד"ה חכס.

שפען מרובי דציפורי דמא. מפרש צירושלמי דיהב נפשיה על גזרתם פירוש נשפך דמו על יחוד השם תוספתא פ"א שנתן נפשו על המילה:

ס' וע"ר רבו שלמדו חכמה. צפרק אלו מליאות (צ"מ דף נב. וע"ס פליגי רבי יהודה ורבי יוסי כרבי

יהודה אומר כל שרוב חכמתו הימנו ורבי יוסי אומר אפילו לא האיר עיניו אלא במשנה אחת זהו רבו ומסיק שם עולא אמר תלמידי חכמים שצבצב קורעין זה על זה כרבי יוסי ס"ל ופוסק רב ששת כרבי יוסי ופי' רבינו חננאל דהכי הלכתא וצטאלמות דרב אחאי (א) פוסק כרבי יהודה דלמר כל שרוב חכמתו הימנו ומפרש צפר' אלו מליאות צתוספתא דהיו קורעין קריעה (א) [דאין] מתאחה וכן פירש רבי יצחק צר יהודה ויותר היה נראה לי דמעשה רב דשמאל עבד כרבי יוסי כדאי' הסם ורבא נמי מפרש מילתא דרבי יוסי ורבי אלעזר צירושלמי נמי עבד כותמיה ושמה היו מחמירין על עלמן: צרכת

נפלה שלהבת מה יעשו איובי קיף לזיתן בחכה הועלה מה יעשו דני רקק בנחל שותף נפלה חכה מה יעשו מי גבים א"ל בר אבין ח"ו דחכה ושלחבת בצדיקי אמינא ומאי אמרת אמינא ככו לאבלים ולא לאבידה שהיא למנוחה ואנו לאנחה חלש דעתיה עליהו ואתהפוך כרעייהו ההוא יומא לא אתו לאספוריה והיינו דאמר רב אשי (א) לא בר קיפוק חליץ ולא בר אבין חליץ רבא כי הוה אתא לדגלת א"ל לבר אבין קום אימא מילתא קאי ואמר באו רוב שלישיית במים זכור ורחם תעינו מאחרין כאשר מבטלה אל תזנינוהו כאות מי מרה (חנין יוחנן זירא אבא יעקב יוסי שמואל חייא מנחם סימן) רבי חנין חתניה דבי נשיאה הוה לא קא הווי ליה בני בעא רחמי והווי ליה ההוא יומא דהוה ליה נח נפשיה פתח עליה ההוא ספרנא שמהה לתוגה נהפכה ששון ויגון נדבקו בעת שמחתו נאנח בעת חנינתו אבד חנינו אסיקו ליה חנן על שמיה כי נח נפשיה דר' יוחנן פתח עליה ר' יצחק בן אלעזר קשה היום לישראל כיום בא השמש בצהרים דכתיב ויהי ביום ההוא והבאתי השמש בצהרים ואמר ר' יוחנן זה יומו של יאשיהו כי נח נפשיה דר' יוחנן יתיב רבי אמי שבעה ושלישים אמר רבי אבא רבי אמי (א) דעבד לגרמיה הוא דעבד דהכי אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן א אפילו רבו שלימדו חכמה אינו יושב עליו אלא יום אחד כי נח נפשיה דרבי זירא פתח עליה ההוא ספרנא ארץ שנער הרה וילדה ארץ צבי גדולה שעשועיה אוי נא לה אמרה רקת כי אבדה כלי חמדתה כי נח נפשיה דרבי אבהו אחיתו עמודי דקסרי מיא דרבי יוסי (א) שפען מרובי דציפורי דמא דרבי יעקב אתחמיואו כוכבי ביממא דר' אסי איעקרו כל אילניא דר' חייא נחיתו כיפי דגורא מרקיעא דר' מנחם (א) (בר' יוסי) אישתעו צלמנייא והווי למחלצייא דר' תנחום בר חייא איתקצצו כל אנדרטיא דר' אלישיב איחתרו שבעין מחתרתא בנהרדעא דרב המנונא נחיתו כיפי דברדא מרקיעא דרבה ורב יוסף נשוק כיפי דפרת אהרדי דאבוי ורבא נשוק כיפי דדגלת אהרדי כי נח נפשיה דר' משרשיא טעון דיקלי שיצי ת"ר

כי מטו אנשיה. כשהגיעו לעבור צדף של גשר קצר שעכשו לא היו יכולין לעבור זה צדף זה אלא זה אחר זה: קמו גמלי. עמדו הגמלים נושאי המטות במקומן: טייעא. סוחר ישמעאלים: רבנן. דסיכני רבה צר רב

כי מטו אנשיה קמו גמלי אמר להו ההוא טייעא מאי האי אמרו ליה רבנן דקא עבדי יקרא אהרדי מר אמר מר ניעול ברישא ומר אמר מר ניעול ברישא אמר דינא הוא דרבה בר הונא ליעול ברישא חליף גמליה דרבה בר הונא נתור ככיה ושניה דההוא טייעא פתח עליה ההוא ינוקא גזע ישישים עלה מבבל ועמו ספר מלחמות (א) קאת וקפוד הוכפלן לראות בשוד ושבר הבא משנער קצף על עולמו וחמם ממנו נפשות ושמה בהם ככלה חדשה רוכב ערבות שש ושמה בבא אליו נפש נקי וצדיק כי נח נפשיה דרבינא פתח עליה ההוא ספרנא תמרים הניעו ראש על צדיק כחמר נשים לילות כימים (א) [על משים לילות כימים] א"ל רב אשי לבר קיפוק ההוא יומא מאי אמרת אמר ליה אמינא אם בארזים

נפלה שלהבת מה יעשו איובי קיף לזיתן בחכה הועלה מה יעשו דני רקק בנחל שותף נפלה חכה מה יעשו מי גבים א"ל בר אבין ח"ו דחכה ושלחבת בצדיקי אמינא ומאי אמרת אמינא ככו לאבלים ולא לאבידה שהיא למנוחה ואנו לאנחה חלש דעתיה עליהו ואתהפוך כרעייהו ההוא יומא לא אתו לאספוריה והיינו דאמר רב אשי (א) לא בר קיפוק חליץ ולא בר אבין חליץ רבא כי הוה אתא לדגלת א"ל לבר אבין קום אימא מילתא קאי ואמר באו רוב שלישיית במים זכור ורחם תעינו מאחרין כאשר מבטלה אל תזנינוהו כאות מי מרה (חנין יוחנן זירא אבא יעקב יוסי שמואל חייא מנחם סימן) רבי חנין חתניה דבי נשיאה הוה לא קא הווי ליה בני בעא רחמי והווי ליה ההוא יומא דהוה ליה נח נפשיה פתח עליה ההוא ספרנא שמהה לתוגה נהפכה ששון ויגון נדבקו בעת שמחתו נאנח בעת חנינתו אבד חנינו אסיקו ליה חנן על שמיה כי נח נפשיה דר' יוחנן פתח עליה ר' יצחק בן אלעזר קשה היום לישראל כיום בא השמש בצהרים דכתיב ויהי ביום ההוא והבאתי השמש בצהרים ואמר ר' יוחנן זה יומו של יאשיהו כי נח נפשיה דר' יוחנן יתיב רבי אמי שבעה ושלישים אמר רבי אבא רבי אמי (א) דעבד לגרמיה הוא דעבד דהכי אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן א אפילו רבו שלימדו חכמה אינו יושב עליו אלא יום אחד כי נח נפשיה דרבי זירא פתח עליה ההוא ספרנא ארץ שנער הרה וילדה ארץ צבי גדולה שעשועיה אוי נא לה אמרה רקת כי אבדה כלי חמדתה כי נח נפשיה דרבי אבהו אחיתו עמודי דקסרי מיא דרבי יוסי (א) שפען מרובי דציפורי דמא דרבי יעקב אתחמיואו כוכבי ביממא דר' אסי איעקרו כל אילניא דר' חייא נחיתו כיפי דגורא מרקיעא דר' מנחם (א) (בר' יוסי) אישתעו צלמנייא והווי למחלצייא דר' תנחום בר חייא איתקצצו כל אנדרטיא דר' אלישיב איחתרו שבעין מחתרתא בנהרדעא דרב המנונא נחיתו כיפי דברדא מרקיעא דרבה ורב יוסף נשוק כיפי דפרת אהרדי דאבוי ורבא נשוק כיפי דדגלת אהרדי כי נח נפשיה דר' משרשיא טעון דיקלי שיצי ת"ר

כי מטו אנשיה. כשהגיעו לעבור צדף של גשר קצר שעכשו לא היו יכולין לעבור זה צדף זה אלא זה אחר זה: קמו גמלי. עמדו הגמלים נושאי המטות במקומן: טייעא. סוחר ישמעאלים: רבנן. דסיכני רבה צר רב

לא צעי האי למיעל מקמי האי: נסור כי. לחיי משוס דצוי לרב המנונא: ספר מלחמות. ספר תורה. ליטנא אחרינא שנלחם רבה ורב המנונא ונתור ככי דההוא טייעא. ליטנא אחרינא גזע ישישים זה רבה צר רב הונא דהוא צן גדולים צן רב הונא דהוא ראש גולה ועדיף מנשיא דארץ ישראל ועמו ספר מלחמות עמו רב המנונא: קאם וקיפוד הוכפלן. קללה כמו וירשוה קאת וקיפוד (ישעיה ג) כלומר קללה צאה והוכפלה צעולם: לראות שוד ושבר. זה שקלף הקצ"ה על עולמו: נשים לילות כימים. צהספד על שסם לילות כימים צמורה: צר קיפוק וצר דנח (נפשיה): חלש דעתיה. דהאי מדמי ליה לשלהבת והאי לאצביה: וההוא יומא. דנח נפשיה לא ספרדוהו משוס דאירע להו תקלה על ידו: לא צר קיפוק ולא צר אבין חליץ. משוס דאיתפסכו כרעייהו ותינינא (יבמות דף קג.) האי מאן דמסגי אלוחתא דריגלא לא חליץ דהתורה אמרה (א) וחלה נעלו מעל רגלו ולא מתחת לרגלו: אסי לדגלת. חדקל: רוב שלישים. ישראל נקראו שלישים (א) ורבא שקול כרוב ישראל ואמר ליה קום ואמור מילתא כלומר צקס רחמים: כאוס צמי מרה. שאשה סוטה נצדקת בהן: צעם חנינוס. דולד: אבד חנינו. אביו המנונא: והכאפי השמש צלהריס. אשקיע השמש צלהריס: יומו של יאשיה. שנהרג יאשיה קרי יומו שמש: לגרמיה. לדעתיה: רבי זירא היה מצבל ובה נולד וגדל צארץ ישראל והיינו דקאמר ארץ שנער הרה וילדה ארץ צבי גדלה שעשועיה ואהכי קרי ליה רבי זירא ורב זירא: אוי נא לה אמרה רקת. יכולה לומר כן רקת היא טבריא: אחיסו. הורידו דמעוה: איסתמיואו כוכבי. נראו הכוכבים שנשמה העולם מרוב זערי: כיפי דנורא. אבנים של אור: אשטעו צלמנייא. נימוחו פרלוק שלהן: והווי למחלצייא. כלומר נחלקה ונתמעכה כל צורת פרלוק של צלמים וצורת המטבעות

מפני צורת הסוס שנשמית דרבי מנחם צנן של קדושים שלא נסתכל אף בצורה של זוחל כדאמרין צערי פסחים (דף קד.) והווי למחלצייא. כמו שהחלקה צמעגל וצמחללים שבה מטחין טיט הכותל: אנדרטא. צורת הצלמים שעושין על שם המלך שמת: שצעין מחסרין. דגנבים דצוקמיה לא הווי אלו גנבים: כיפי דברדא. אבנים: נשוק כיפי. כיפאות של גשרים נשתצרו ונשקו זו את זו: שילי. קוליס: ולאו

(א) פ"י אפי' עופות רעות כמות ללוח כשמתו עימן, (ב) ס"א, (ג) יבמותק. [ע"ש], (ד) [צרכות מת. וע"ג], (ה) מגילה ו. (ו) [פסחדרין ק"ע. א. (ז) [צ"ל צרי סימא וע"י מוס' שבת קמט. ד"ה ודיקני ומוס' פסחים קד. ד"ה דלא ומוס' ע"ז ג. ד"ה ה"ג, (ח) [צברים סה], (ט) [ע"י יע"צ], (י) [וע"ע ר"י וע"י מוס' מנחות מ: ד"ה ר"י אמר], (יא) [ע"י לרף סו. א. (ב) [פרכת קרח סי' קלא], (ט) רש"י,

תורה אור השלם

1. וקדוה ביום יהוה נאם אדני' אלהים ויבאתי בצהררים והשקבתי לארץ ביום אור: עמוס ח ט

מוסף רש"י

זה יומו של יאשיהו. שמת בחצר של שולם. כמו שאמרו רבותינו (תענית כ"ב:) אין לך מרז של שולם יותר מפירעה נכה שאמר לו לא אשעה (דה"ב לה) מה לי וכן לא עלך אתה היום, לא עלך אתי בא היום כי אם לעבור דרך ארץ אל בית מלחמתי (עמוס ח ט). לגרמיה הוא דעבד. אין אלם מודה לו (ברכות מח.) יתיר הוא צדק ואין הלכה כמותו (שבת לח.). כי נח נפשיה דר' זירא. ר' זירא עלה מצבל לארץ ישראל ומת שם בצעריה (מגילה א.) ארץ צבי. ארץ ישראל, גידלה שעשועיה. של שנער (שם). שפענו מרובי דציפורי דמא. דלחם גדול הוה, לאשמועין דמלפניו הוה (סנהדרין קס.).